

#BCNCIUTATDRETS

Dossier trimestral de la Direcció de Drets de Ciutadania

Participació institucional i política de les persones migrades

A Barcelona hi conviuen fins a 180 nacionalitats diverses. **Els habitants estrangers representen el 29% de la població de la ciutat**, però, malgrat aquesta proporció, les persones migrades veuen sovint limitat l'exercici ple de la seva ciutadania.

L'Ajuntament de Barcelona, conscient d'aquesta realitat, disposa de diferents eines per fer-hi front, com el Consell Municipal d'Immigració de Barcelona (CMIB), un òrgan consultiu i de participació format per entitats i associacions de persones immigrants i d'acollida, agents socials

i grups polítics municipals. El CMIB té l'objectiu principal d'incidir en l'entorn social, cultural i polític per a **assolir l'exercici de la plena ciutadania per part de les persones migrades**.

El Consell treballa cada any de forma monogràfica una temàtica, amb la qual fa incidència pública i contribueix a l'eradicació de la discriminació en l'accés a drets a la ciutat. Aquesta temàtica ha consistit enguany en la **Participació institucional i política de les persones migrades**. Així s'ha volgut posar en valor i incentivar les aportacions de la població migrada als espais d'incidència política i institucional. L'objectiu és visualitzar la seva tasca en aquests espais i **incidir sobre la importància de fer efectiu el dret a la participació**, que comporta, entre d'altres, el dret a vot com una condició essencial de la plena ciutadania.

Un dels exemples més visibles de la limitació en l'exercici efectiu de la ciutadania

CONTINGUTS

Participació política de les persones migrades

Entrevista a la Margarita Alonso

Salut mental, diversitat funcional i dret a vot

Segueix-nos:
[@BCN_CiutatDrets](https://twitter.com/BCN_CiutatDrets)

de la població migrada és el desconeixement de bona part d'aquest col·lectiu del seu dret a votar en comicis electorals municipals. És per aquest motiu que, davant la proximitat de les properes eleccions a la ciutat, s'han impulsat accions informatives per donar a conèixer aquest dret. És així com s'ha materialitzat la campanya informativa **"Si vius a Barcelona, decideixes a Barcelona"**, amb la qual s'ha volgut traslladar que la població de nacionalitat europea o de països extracomunitaris amb acord de reciprocitat tenen dret a exercir el seu vot en les mateixes condicions que les persones nacionals del país, i que per fer efectiu el seu dret només han d'explicitar aquesta voluntat amb la seva inscripció al cens electoral.

> Consulta com votar

En paral·lel a aquesta acció, des del CMIB s'han dut a terme altres iniciatives, com l'elaboració d'un estudi sobre participació política i institucional de la població migrada, amb l'objectiu de:

1. Identificar les dimensions i els espais institucionals de participació on hi ha presència de persones migrades i conèixer-ne els límits.

2. Cercar altres formes de participació política de les persones migrades, i fins a quin punt són vinculants a nivell municipal i tenen impacte en les polítiques locals.

3. Fer propostes d'actuació per millorar el grau de participació a la ciutat de Barcelona.

Trobada BCN Ciutat Diversa

En el marc de la temàtica de l'any, el CMIB organitza anualment la Trobada BCN Ciutat Diversa, una festa participativa i reivindicativa que té l'objectiu de **contribuir a construir una ciutat plural i cohesionada a partir del reconeixement de la diversitat**, la convivència i la interacció entre les entitats i la ciutadania. A més, aprofita la diada per fer incidència en la temàtica anual.

Enguany ha comptat amb diverses taules rodones on s'han posat de manifest, d'una banda, quins mecanismes ha de facilitar l'Ajuntament per millorar la participació de les persones migrades i quines eines es podrien facilitar per aconseguir-ho; i

d'altra, quines conclusions es poden extreure de l'estudi realitzat sobre participació política i institucional. Per fer aquestes anàlisis, les taules van comptar amb la visió de ponents d'origen migrant i amb bagatge de participació en entitats, moviments socials o iniciatives pròpies dirigides a reivindicar la participació de les persones migrades.

Per la Trobada **hi van passar més 16.000 persones**, i hi van participar una cinquantena d'entitats que, amb l'ajuda de més de 500 persones voluntàries van dur a terme un total de 107 activitats.

> Vegeu un vídeo-resum de la Trobada!

Premi del CMIB

Un dels objectius principals del CMIB és reconèixer públicament a través d'un premi la feina duta a terme a la ciutat per assolir la plena ciutadania de les persones migrades i afavorir la diversitat i la cohesió social. El premi s'atorga a projectes que hagin destacat en la temàtica de l'any i en l'edició d'enguany **l'entitat premiada ha estat el Movimiento Regularización Ya**, amb la Iniciativa Legislativa Popular del Movimiento Regularización Ya. El projecte s'ha dedicat a recollir 500.000 signatures arreu de l'estat per a demanar al Congrés dels Diputats que iniciï **un procés de regularització extraordinària de les persones en situació administrativa irregular** que es trobaven a Espanya abans de l'1 de novembre de 2021.

El repte –que finalment ha recollit al voltant de 700.000 signatures– ha estat assumit per persones del col·lectiu migrant de manera voluntària, coordinant-se amb els seus propis mitjans (grups de Telegram, reunions online, etc.) i mitjançant l'autogestió; fent incidència política, interlocució amb partits, organitzacions locals i territorials, amb la finalitat d'aconseguir el seu suport en el procés de recol·lecció de signatures.

Tota aquesta feina ha dut la iniciativa al Congrés dels Diputats: el passat 21 de desembre s'hi van traslladar les signatures, de manera que els diputats i diputades tenen ara sis mesos per tractar i debatre aquesta proposta de la ciutadania.

"Vida independent és escollir on i com vols viure i qui toca el teu cos"

ENTREVISTA A MARGARITA ALONSO

Margarita Alonso és cofundadora de l'Oficina de Vida Independent de Barcelona. Parlem sobre diversitat funcional i Drets Humans, accessibilitat i la importància de l'assistència personal, entre d'altres.

Drets Humans i drets de les persones amb diversitat funcional: quina és la importància que estiguin vinculats?

“Els Drets Humans són drets a viure. I el dret a viure vol dir dret a poder menjar, a tenir un sostre, a tenir família, a tenir nom propi, a tenir una seguretat, a poder decidir, etc. D'aquests Drets Humans generals van sorgir els drets dels infants, els drets de les dones i també la Convenció dels Drets de les Persones amb Diversitat Funcional.

Exerceixes el teu paper de defensora dels drets des de l'Oficina de Vida Independent (OVI) de Barcelona. Què és vida independent?

El que jo he après des del moviment de vida independent és: autodeterminació, apoderament i orgull per ser. No per ser com ets ni per ser d'on ets, sinó orgull per ser. Tenim dret a ser i punt. Sense etiquetes.

Vida independent és, sobretot, poder escollir com vols viure. Poder escollir on vols viure o qui toca el teu cos. A l'OVI treballem, sobretot, el tema de l'autogestió de l'assistència personal. L'assistent personal és una eina laboral imprescindible per a les persones amb diversitat funcional. Perquè puguem escollir com viure, on viure, què fer i què no fer. Per tal de sortir de les cures i passar a les autocures.

Pots explicar amb més detall els beneficis de l'autogestió de l'assistència personal?

L'assistència personal és una eina laboral imprescindible per la vida independent. Comptes amb una persona treballadora que escull tu mateixa i que t'ajuda a vestir-te, a dutxar-te, a rentar-te les dents, a menjar, a cuinar, a cuidar la teva família, etc. En definitiva, a fer la teva vida.

Això no ens beneficia només a nosaltres. Beneficia a les nostres famílies, al nostre entorn i a les treballadores. Perquè abans, qui feia aquestes tasques no cobrava i treballava 24 hores, 365 dies a l'any. Ara, tenim treballadores amb contracte, amb horaris, amb sou, amb vacances i amb drets laborals. Implica créixer en un entorn que et permeti ser tu mateixa. Això és vida independent.

Quins avenços s'han assolit els últims anys pel que fa als drets de les persones amb diversitat funcional?

Sempre han estat les famílies, els treballadors socials, les professionals... Les que han parlat per nosaltres. Fins que va haver-hi un dia que vam dir: "No, no, no... ja parlem nosaltres. Ho farem millor o pitjor, però ja parlem nosaltres. Intenta escoltar-me a mi".

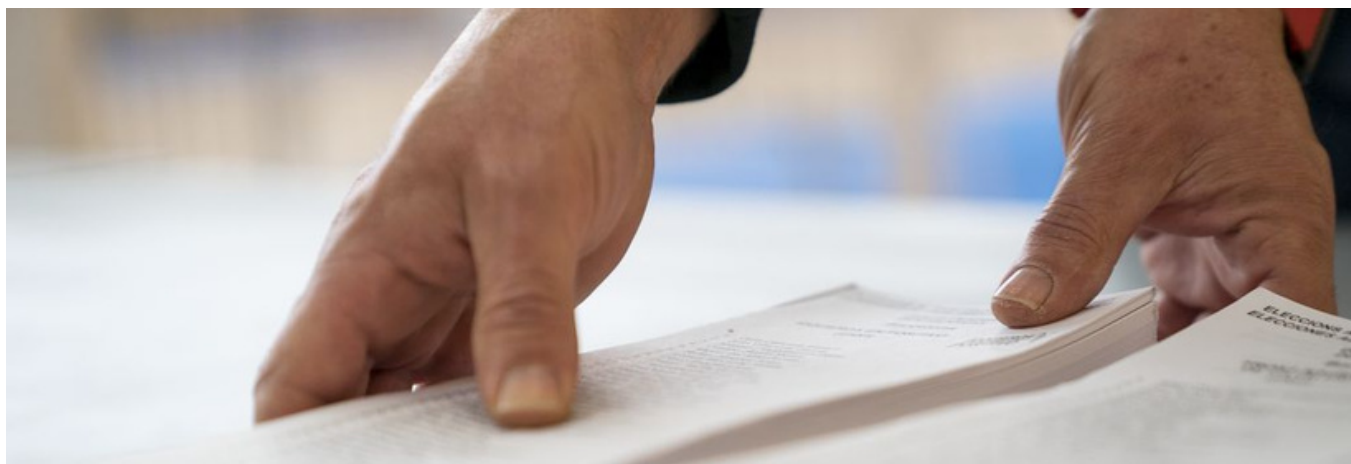
[...]

És una qüestió d'interès polític i social. Si eduquem per la convivència, educarem per la pau.

> Llegeix l'[entrevista completa](#)

> [Entrevista en vídeo](#) (amb audiodescripció, subtítols i llengua de signes catalana)

Salut mental, diversitat funcional i dret a vot

Sabíeu que fins al 2018 a Espanya hi havia al voltant de **100.000 persones amb discapacitat intel·lectual o trastorns de salut mental a les quals no es permetia votar?** Eren ciutadans i ciutadanes que havien estat declarades judicialment "incapaces per a exercir el dret a sufragi".

Les dues causes que exclouïen del dret a vot eren: que les persones haguessin **estat declarades "incapaces" en virtut d'una sentència judicial ferma**, o bé **estar internades en un hospital psiquiàtric amb autorització judicial**, sempre que s'hi establís explícitament la incapacitat per a exercir el dret a vot en ambdós casos.

Tal com **explica la Doctora en Dret i especialista en salut mental M. Àngels Porxas**, el dret al vot i el dret d'accés als tribunals són el mínim necessari per a apoderar les persones per a l'exercici de la reivindicació política i jurídica.

En la mateixa línia es pronuncia el doctor en Psicologia i col·laborador de l'associació Grup de Recerca en Salut Mental en Primera Persona, Francisco Eiroa, que critica la incapacitació jurídica d'algunes persones amb trastorns de salut mental, ja que "les limita a l'hora de fer desenes d'accions per si mateixes", com ara votar.

Canvi de paradigma l'any 2018

L'any 2018, mitjançant l'aprovació de la modificació de la **Llei Orgànica del Regim Electoral General -LOREG-**, es van eliminar totes dues causes d'incapacitat per a exercir el dret a vot, una fita per a moltes persones que el documental **"Mi voto cuenta"**, de l'entitat Plena Inclusión,

mostra a través de diferents testimonis que fins al 2018 no van poder exercir el seu dret a vot.

Tal com assenyalen, arran de la **Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat** hi va haver canvis en referència al dret a vot del col·lectiu, i és que la Convenció estableix que cal assegurar que les persones amb discapacitat puguin participar plenament a la vida política i pública en igualtat de condicions amb la resta de la població [...] inclosa la possibilitat de votar i de ser escollides".

Jesús Martín, aleshores portaveu del Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat (CERMI), es pronuncia en aquest sentit al documental, defensant que el govern estatal, els parlaments i els ajuntaments han de reflectir la societat que representen, de manera que **és necessari que incloguin en les llistes electorals a persones amb diversitat funcional**.

L'Ajuntament de Barcelona, a través de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat, **ha tingut un rol actiu en la promoció i garantia del dret a vot de les persones amb discapacitat**. D'una banda ha treballat per garantir l'accessibilitat física a tots els col·legis electorals, fent assessoraments i contribuint a l'exercici del dret al vot de manera autònoma per a les persones amb discapacitat visual i auditiva. Arran de la reforma de la LOREG, també va programar accions de formació i difusió per a contribuir a l'accés autònom de les persones amb discapacitat intel·lectual que podien votar per primera vegada.
